

SAK 173

ØKONOMIPLAN 2019-2022. BUDSJETT 2019.

Forslag fra Venstre og MDG

Innledende kommentar:

Forslaget tar utgangspunkt i fylkesrådets innstilling til vedtak.. Venstre og MDG vil bemerke at det er problematisk at fylkesrådet innenfor budsjett velger å flytte funksjonsområder fra ett år til et annet, for deretter å flytte de tilbake igjen. Dette skaper store problem når man skal hente fram historiske data som budsjett og økonomiplan kan bygge på.

Vi har følgende føringer og forslag til endringer:

Generelt:

Vi har lett for å fortape oss i penger, og kanskje også holde fast ved gjøremål som en rutine. De økonomiske rammene til Nordland fylkeskommune endres. Vi får mindre. Men årsaken er i første rekke fordi vi blir færre folk, og det er ungdomskullene som er faretruende lave. Vi ligger under landsgjennomsnittet. Til gjengjeld ligger vi over landsgjennomsnittet når det gjelder inntekter til drift pr innbygger. Av årsregnskapet 2017 kan vi lese av vi får hele 10 000 kr mer enn gjennomsnittet pr. innbygger. Dette skal veie opp for geografiske og klimatiske utfordringer. Det utgjør faktisk 2,5 mrd.

For Venstre og MDG er det viktig at vi tar utfordringene på alvor. Vi trenger flere yngre folk til fylket. Vårt budsjettforslag skal bidra til attraktive lokalsamfunn, med gode undervisningstilbud, kultur og entreprenørsatsing og gode og tjenlige samferdselsløsninger også for de som bor utenfor bysentra.

Det sier seg selv at vi vil noe annet enn det som vektlegges fra sittende posisjon. For å opprettholde bosetningsmønster og innbyggertall er det viktig med gode og stedlige løsninger innenfor hovedområder som utdanning og samferdsel. Trivsel og livskvalitet er avgjørende for at folk blir, og nye flytter til. Frivillig sektor er avgjørende viktig i mange lokalsamfunn. Vi mener at fylkeskommunens bidrag innenfor disse områdene må styrkes.

Venstre og MDG mener:

Ad Tabell 1A drift (i fylkesrådets forslag) Venstre og MDG foreslår:

1. Det skal ikke bygges ny videregående skole i Bodø. Elevtallsutviklingen viser at det ikke er behov for denne. Vi anbefaler at det foretas omorganisering ved eksisterende skoler i Bodø slik at lærerkrefter og utstyr utnyttes maksimalt, dvs samle undervisningstilbud innenfor samme studieretninger på de enkelte skolene, like fag ved samme skole.

Frigjorte midler:

2. Lærerskoletomten i Rønvik – selges. Verdien anslås til 100 mill. Det vil gi egenkapital til investeringer. Lavere låneramme kan frigjøre ca 6 mill til drift.

Ad Tabell 1 B drift – Fordeling av netto driftsramme til sektorene (i fylkesrådets budsjettforslag) Venstre og MDG foreslår:

3. **Politikk, kontroll og styring:** nedtrekk 15 mill i 2019, 30 mill hvert år, i perioden 2020-2022.

For 2019 reduseres kostnader til politisk virksomhet. Brusselkontoret reduseres til en ansatt. Aktiviteten kan i større grad samordnes med andre aktører som NHO. LO og UD.

Godtgjørelsene til politikerne trekkes ned med 15 % for samtlige. En godtgjørelse på 100 % frikjøp settes til kr. 710 000. Fylkesordfører lønnes i dag 100% av fellesressurs – det var ikke hensikten da parlamentarismen ble innført, da var 50 % av felles og 50% av partiressurs. Det skal gjelde for 2019. Sparing 500 000 kr

Sparing 15 millioner i 2019

Ny styringsmodell innføres fra 2020. Med overgang fra parlamentarisk styreform til formannskapsmodell – og effektivisering av støtteapparat – vil det være mulig å spare 30 millioner årlig.

4. **Utdanning:** Styrkes med 6 mill.

Det gjøres en god jobb innenfor sektoren. Venstre og MDG viser til sak 170/2018.

For Venstre og MDG er det viktig å vektlegge næringenes holdninger og vilje til samarbeid. Det er med glede vi ser at fylkesrådet nå befester Sortland videregående skole avdeling Kleiva. For noen år siden var stemningen nedlegging. Vi viser for øvrig til fylkesrådets innstilling i sak 170/18. Venstre og MDG mener at:

- VG 2 Blomsterdekoratør ved Saltdal videregående skole opprettes for skoleåret 2019-2020. Denne linjen opprettes ikke i Bodø. Kostnad: 0
- Vg1 – Studiespesialisering med musikk ved Narvik videregående skole opprettholdes. Kostnad med samhandlingsmodell: 250 000 kr
- Vg2 Klima, energi-miljøteknikk ved Fauske videregående skole for skoleåret 2019, kostnad 2 millioner.
- Restmidler går til styrking av lærlingeordningen.

5. **Næring og regional utvikling:** Styrking 3 mill. Med krevende natur og bosetting er det viktig med god tilrettelegging for å bruke digitale hjelpemidler. Samarbeid med kraftbransjen om bredbåndstilgang i distriktene har gitt gode resultater og må fortsette.

6. **Kultur, miljø og folkehelse:** Styrking med 17 millioner. Den største utfordringen vi har er nedgang i folketall. Samtidig ser vi at den veksten vi har og de muligheter vi har for vekst i antall innbyggere, kommer som en konsekvens av arbeidsinnvandrere og flyktninger. Det er viktig at integreringsarbeidet som skjer i kommunene styrkes. Deltakelse i kulturaktiviteter bidrar til mestring, trivsel og motvirker isolasjon. I

musikk og kultur møtes ulike nasjonaliteter som jevnbyrdige. Det skaper tilhørighet og samhold. Forskning viser at musikk, sang og kulturopplevelser er viktige redskap i et folkehelseperspektiv. Dette er motvekten til angst, ensomhet og lav selvfølelse. Grunnlaget som legges ved deltakelser i dramagrupper, kor etc. er opplevd trivsel som har stor betydning for hvorvidt ungdom søker tilbake til landsdelen. etter endt utdanning.

Det opprettes en pott på 15 millioner som gjøres søkbar for frivillig sektor og kommuner i et samspilt integreringsarbeid.

Det gis driftstilskudd på 530 000 kr til Helgeland Museum T
Tannklinikk på Sømna opprettholdes. (rest 1,470 mill kan brukes) Det bør sees på mulighet for å gjeninnføre tannhelsetjeneste med provisjonsvilkår.

Klimamålene i fylkeskommunens klima og miljøplan oppdateres i tråd med den siste IPCC-rapporten for å nå målene i Parisavtalen. Dette legges til grunn ved rullering av handlingsprogrammet.

7. **Samferdsel:** Samferdsel styrkes med 54,6 millioner til oppretting av uheldige valg. Det gjennomføres ny gjennomgang av båttilbudet. De uheldige konsekvensene av nytt samferdselskart må belyses og rettes opp. Venstre og MDG anbefaler at fylkeskommunen går bort fra bruttomodellen for billettering. Nettomodellen som brukes på bl.a. riksvegferger betyr at billettinntektene vil da gå til selskapet som leverer tjenesten – hurtigbåt eller buss-selskap i stedet for til fylkeskommunen. Dette kan gi mer stabilt tilbud (her kan man hente inn erfarings tall).

Oppsummert:

1. Fylkesrådets forslag om takstøkning på 10 % på gods – aksepteres ikke. Kr. 500 000 økt kostnad
2. Innsparing med avsetning til fond på 24,8 millioner i 2019 frigjøres
3. Anløp med Nex1, flyttes fra Stokkvågen til Onøya. Det gir en sparing på 300 000.
4. Anløp av Holkestad og Husvær innføres med signalanløp.
5. Anløpsstedene langs ruta må sikres mulighet for å levere og ta imot gods. Det må gjøres avtaler med ekspeditører der dette er påkrevd.
6. Billettprisene på båt reduseres med 15 %: Det vil gi økte inntekter. 0 kr økte kostnader.
7. Det gjenopprettes lørdagsrute for NEX II - Svolvær-Skutvik-Bodø (identisk med fylkesrådets forslag)
8. Innsparing på 10 millioner som følge av reduksjon av ekspeditørkostnader, synes ikke realistisk. Sparingene strykes, for å sikre at godshåndteringen kan ivaretas.
9. Eventuelle kutt i ruteproduksjon skal behandles av fylkestinget og ikke delegeres til fylkesrådet.
10. Bussterminalen på Sortland opprettholdes.
11. Det etableres ikke egne turistruter. For å gi turistene ekte opplevelser med nærkontakt med lokalbefolkningen, legger vi godt til rette med gode lokalruter. Dersom det hender at lokalbefolkning støter på en innstilt rute, så skaper det

frustrasjon. For turistene vil det være en kjærkommen og ektefølt opplevelse av det virkelige liv.

Det er uttrykt stor frustrasjon og misnøye med de nye rutene. Det må derfor gjennomføres en evaluering av endringene som er gjennomført i perioden, med sikte på å gjennomføre forbedringer for folk og næring som bor langs farledene. Fokus må være behovet for internkommunikasjon og mulighet for å nå kommune- og regionsentra med ulike service-funksjoner. Venstre og MDG ser også de uheldige konsekvensene av at det på båtrute fra Sandnessjøen til Træna (Trænaruten) kl 16.30 er planlagt via Stokkvågen med overgang til ferge. Dette gir store utfordringer særlig for næringsliv og kronisk syke.

8. **Fellesutgifter:** Nedtrekk 35 millioner – fellesområdet drift. Denne sektoren er budsjettert betydelig høyere enn erfaringstallene viser, uten at det synliggjøres tilsvarende endringer på andre sektorer. Her finner vi også midler som er tenkt brukt til Europeisk kulturhovedstad. Det står i sakens dokumenter at fylkestinget gjennom kulturmeldingen enstemmig har stilt seg bak søknad om Bodø som kulturhovedstad, og at beløpet som har vært nevnt er 50 mill. Venstre og MDG reagerer på denne skjulte saksbehandlingen, der det virker som et enstemmig fylkesting har gått god for beløpets størrelse. Fylkesrådet lovet egen sak med forslag til bevilgning til formålet i oktober. Det fikk vi ikke. Formuleringene kan lett oppfattes som at fylkestinget allerede har akseptert en forutsetning skjult i andre dokumenter, noe som er uakseptabelt. Venstre og MDG stiller seg imidlertid positiv til søknaden, men vil begrense stønadsbeløpet til 25 millioner, og regner med at fylkesrådet har svar på hvor pengene kan hentes fra. Det er en forutsetning at anvendelsen av beløpet skal gå til å støtte opp om samarbeid mellom distriktskommuner og fylkeshovedstaden. En ide er å oppfordre kommunene til å være med på markeringer som viser det flernasjonale Nordland og Europeiske fellesverdier.

Sum innsparte driftsmidler 2019

Rentekostnader	6 000
Politikk, kontroll og styring	15 000
Fellesutgifter - nedtrekk	35 000
Frigjorte fondsmidler båt	24 800
Totalt	80 800

Sum anvendte driftsmidler

Utdanning, gjenoppretting klasser	6 000
Kultur, miljø og folkehelse	17 000
Næring	3 000
Samferdsel - til gjenoppretting av uheldig valg	54 800
Totalt	80 800

(tall i 1000 kr)

Finansiering av investeringer

Økt egenkapital som følge av salg av lærerskoletomta: 100 mill.

Investeringsplan 2019-2022.

Veginvesteringene styrkes med 100 millioner i 2019. Det er nå på tide at fylkeskommunen utbedrer de mest alvorlige flaskehalsene på fylkesvegnettet.

MGD og Venstre vil at prosjektene:

Utbedring av FV 12 Bustneslia og prosjektet FV 17 Glombergan med bru over Holandsfjorden gis prioritet og fremskyndes i planen.

Fylkeskommunal andel til Mjaavatnbrygga bevilges med 32,5 millioner

Utbedring og tilpasning fylkesbygget avgrenses innenfor en kostnadsramme på inntil kr. 200 millioner slik det opprinnelig var skissert for å dekke behov for å samle kontorene. Fylkeskommunen trenger ikke egen fylkestingssal. Behovet må kunne løses i et samarbeid med Bodø kommune . Sparte investeringsmidler 100 millioner.

Bodø, 4. desember 2018

Nordland Venstre og MDG
May Valle

MDG Nordland
Bent Bakkan